

Opbrengstgericht werken in de praktijk

woensdag 3 november 2010
van 13.00-17.30 uur

HOF VAN SAKSEN
(NOOITGEDACHT - NABIJ ASSEN)

Regionale conferentie

Opbrengstgericht werken in de praktijk

Opbrengstgericht werken is een middel dat leidt tot betere onderwijsresultaten en daarmee samenhangend ook het welbevinden en de competentiebeleving van leerlingen versterkt.

In het programma wordt opbrengstgericht werken in het basisonderwijs vanuit allerlei gezichtspunten nader uitgewerkt. Uniek aan deze regionale conferentie is, dat er veel ruimte is voor uitwisseling met scholen die ervaring hebben met opbrengstgericht werken. Ook kunt u in de meeste workshops zelf praktisch aan de slag met opbrengstgericht werken. Er zijn twee rondes met praktische workshops voor de onderbouw, voor de midden- en bovenbouw en voor het management. Kortom een dag die zowel leerkrachten, intern begeleiders als schoolleiders en bestuurders prikkelt om opbrengstgericht werken concreet op te pakken!

De organisatoren Projectbureau Kwaliteit / PO-raad en Timpaan Onderwijs hopen u te ontmoeten op woensdagmiddag 3 november 2010!

PROGRAMMA

- 13.00-13.30 uur Ontvangst met koffie / thee
- 13.30-13.45 uur Opening door *Wim van den Boomgaard*
Directeur van Timpaan Onderwijs, Advies en Consultancy
- 13.45-14.30 uur Centrale inleiding door *Albert Brouwer* [onderwijskundig
beleidsmedewerker PCBO Smallingerland] en *Manon Dijkhuizen*
[onderwijsadviseur Timpaan Onderwijs] en dvd-presentatie
'Kijken naar opbrengsten'
- 14.30-14.45 uur Verplaatsing naar eerste ronde workshops
- 14.45-15.45 uur Workshopronde 1
- 15.45-16.00 uur Verplaatsing naar tweede ronde workshops
- 16.00-17.00 uur Workshopronde 2
- 17.00-17.30 uur Nazit
Er staan een hapje en een drankje voor u klaar

● IDo1.1 en IDo1.2

Aan de slag met opbrengstgericht onderwijs(be)sturen

Door: *Peter van Leeuwen [voormalig algemeen directeur Consent Enschede; consultant en interim]*

Speciaal bedoeld voor: *besturen, algemeen directeuren en schoolleiders*

Uw onderwijskwaliteit is in beeld bij de onderwijsinspectie en u wordt aangesproken als eindverantwoordelijke voor de onderwijskwaliteit. De noodzaak is geboren om in actie te komen. Opbrengstgericht werken betekent op onderwijsresultaten (be)sturen. Wat is **UW** rol daarbij? Welke visie hebt u op onderwijs(be)sturen? In Enschede is de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan met opbrengst gericht onderwijs(be)sturen. Wat kunnen we daarvan leren? Wat zijn de resultaten? En wat betekent dit voor u? Hoe breng je een onderwijsorganisatie in deze nieuwe cultuur? In deze interactieve workshop wordt u geprikkeld om uw eigen rol in deze nieuwe dynamische ontwikkeling te herijken. Met een hoofd vol ideeën, adviezen, goede voornemens en mogelijk gerichte persoonlijke leervragen verlaat u een hele ervaring rijker deze workshop.

● IDo2.1 en IDo2.2

Doorgaande leeslijn: start al bij kleuters

Door: *Ageeth Nieuwenkamp [onderwijsadviseur Timpaan Onderwijs] en Annelies Leffers en Karin Pomp [basisschool de Triangel in Emmer-Compascuum]*

Speciaal bedoeld voor: *[onderbouw]leerkrachten*

Ook in de onderbouw krijgt opbrengstgericht werken steeds meer aandacht. Het is bekend dat gerichte aandacht voor ontluikende en beginnende geletterdheid in groep 1 en 2 van grote invloed kan zijn op de resultaten bij begrijpend lezen in de hogere groepen. Een goede start is belangrijk voor een doorgaande leeslijn. Maar hoe doe je dat nu, die goede leesstart? Hoe kun je de leerlijnen en tussendoelen hierbij gebruiken. Hoe breng je de ontwikkeling van kinderen op dit punt in beeld en kun je deze gegevens op een goede manier gebruiken? We gaan praktisch aan de slag met deze leerlijn, met de tussendoelen beginnende geletterdheid. Ook fonemisch bewustzijn en een praktische uitwerking daarvan - de klankkast - komen aan bod. Uitgangspunt daarbij is steeds hoe je doelgericht werken kunt combineren met het eigene van de kleuterpraktijk.

● IDo3.1 en IDo3.2

Evalueer uw school met Cito!

Door: *Barbara Kroeze [onderwijsadviseur Timpaan Onderwijs]*

Speciaal bedoeld voor: *intern begeleiders en schoolleiders*

U wilt de ontwikkeling van de school regelmatig evalueren om zicht te houden op de onderwijskwaliteit. Dit doet u onder andere op basis van toetsgegevens van Cito. Dit kan op twee manieren: door middel van de resultaten in het Cito-leerlingvolgsysteem en de gegevens van de Eindtoets en/of Entree-toets. In deze workshop maken we kennis met de module zelfevaluatie van CITO en de mogelijkheden op het gebied van kwaliteitszorg. Hoe kunnen de resultaten worden geïnterpreteerd, geanalyseerd en gerapporteerd? Ten aanzien van de Eindtoets wordt ingegaan op trendanalyses en hoe deze gebruikt kunnen worden om de opbrengsten van een aantal jaren te interpreteren. Ten aanzien van het LOVS wordt aandacht besteed aan het gebruiken van dwarsdoorsnedes, trendanalyses en groepsanalyses. Hoe kunnen deze gegevens worden gebruikt voor schoolverbetering? Na het deelnemen aan deze workshop hebt u kennis gemaakt met de verschillende actuele mogelijkheden van deze Cito-module.

● IDo4.1 en IDo4.2

Focus in beleid door opbrengstgericht werken

Door: *Josee van de Waarsenburg [adviseur Timpaan Onderwijs] en Annemiek de Vries [basisschool De Regenboog in Assen]*

Speciaal bedoeld voor: *besturen, algemeen directeuren en schoolleiders*

De maatschappelijke opdracht van scholen wordt breder en complexer. Van schoolleiders mag verwacht worden dat zij afgewogen keuzes maken over hoe om te gaan met de ontwikkelingen, die op hen afkomen. Keuzes die bijdragen aan het vergroten van de effectiviteit van het beleid van de school. Kiezen voor de juiste focus is het beginpunt van opbrengstgericht werken. Hoe ziet het lopende schoolproces eruit als je kiest om de school te zijn met sterke ambitie om te groeien naar hogere opbrengsten? Hoe haal je als schoolleider het beste uit je mensen en geef je leiding aan een lerende en opbrengstgerichte school? Wat zijn de belangrijkste principes voor gegarandeerde resultaten en hoe implementeer je die in je school? Wat is er nodig om de kracht van je persoonlijke effectiviteit zichtbaar te maken en deze te benutten om op leerlingniveau de beste resultaten te boeken? De workshop heeft het karakter van leren van elkaar binnen kaders vanuit de verbinding tussen theorie en praktijk.

icht werken in de praktijk

oensdag 3 november 2010

● IDo5.1 en IDo5.2

Handelingsgericht werken: opbrengstgericht werken in de groep [1-zorgroute]

Door: *Arienne Buning-Hoogveen [onderwijsadviseur Timpaan Onderwijs] en*

Gerdien Aalbers [basisschool het Baken in Delfzijl]

Speciaal bedoeld voor: *leerkrachten en intern begeleiders*

Opbrengstgericht werken in de groep/op school betekent dat leerkrachten/interne begeleiders hun onderwijs/de leerlingen-zorg doelgericht inrichten vanuit de visie 'het verbeteren van de opbrengsten'. Bij de inrichting van het onderwijsaanbod en de leerlingen-zorg wordt gebruik gemaakt van toetsgegevens, kind- en groepsgerichte observaties en protectieve en belemmerende factoren die meespelen in de ontwikkeling van een kind/groep. Dit wordt weergegeven in het groepsoverzicht. Het gaat er daarbij om het onderwijs zodanig in te richten dat rekening wordt gehouden met de onderwijsbehoeften van ieder kind. In deze workshop leren de deelnemers de protectieve en belemmerende factoren in de ontwikkeling van een kind / de groep en de onderwijsbehoeften voor de (zorg-)leerlingen dusdanig te formuleren dat zij hun groepsplannen hierop kunnen afstemmen en hun klassenmanagement dus efficiënter kunnen inrichten.

● IDo6.1 en IDo6.2

'Not to blame or to shame': het werken met een datamuur

Door: *Cora Blaak [onderwijsadviseur Expertis betrokken bij Taalpiloot Consent*

Enschede]

Speciaal bedoeld voor: *leerkrachten, intern begeleiders en schoolleiders*

Effectief (lees-)onderwijs wordt gedefinieerd vanuit zeven elementen: het stellen van (hoge)doelen, voldoende leestijd, extra tijd voor risicoleerlingen, convergente differentiatie, effectieve instructie, vroegtijdig signaleren en reageren, monitoren (Kees Vernooij). Monitoring heeft de vorm gekregen van een datamuur, waarin de ontwikkeling van alle leerlingen letterlijk zichtbaar is. De datamuur is voor het hele team een permanente vinger aan de pols of gestelde doelen worden gehaald. Het team is voortdurend met elkaar in gesprek om van en met elkaar te leren over de kwaliteit van het onderwijs.

In de workshop wordt antwoord gegeven op de volgende vragen: Hoe kan een datamuur een succes worden op de eigen school? Wat zijn voorwaarden? Welke gegevens worden verzameld? Op welke manier bespreek je de gegevens? Hoe vaak? Hoeveel tijd kost een bespreking? Wie zit voor? Hoe en door wie worden de analyses vastgelegd? Hoe wordt omgegaan met zich herhalende uitslagen in categorie rood? Hoe geef je feedback? Wat kan het betekenen als een leerkracht alleen maar groen scoort? U maakt aan de hand van deze vragen een 'Draaiboek datamuur' voor uw school.

● IDo7.1 en IDo7.2

Opbrengstgericht werken aan rekenen in groep 1 en 2

Door: *Mirjam Velthuis [onderwijsadviseur Timpaan Onderwijs] en Willianne*

Boezen [basisschool De Vaart in Hoogersmilde]

Speciaal bedoeld voor: *[onderbouw]leerkrachten en intern begeleiders*

Grote verwondering en zo veel mogelijk ontdekkingen. Het enthousiasme van kleuters voor rekenen wordt gewekt wanneer de leerkracht een betekenisvolle context met concrete materialen aanbiedt. Hoe is opbrengstgericht werken aan rekenen hierin te verwerken? Wat wilt u de kleuters graag meegeven in hun rekenontwikkeling? Wat hebben ze nodig om een goede start te kunnen maken in groep 3? Hoe gebruikt u leerlijnen in uw rekenaanbod? Waar zitten de kinderen eigenlijk precies in hun ontwikkeling? Hoe komt u aan die gegevens en wat doet u er mee? Het beantwoorden van deze vragen is belangrijk om opbrengstgericht te kunnen werken. Uiteraard wel met het eigene van de belevingswereld van de kinderen. Een combinatie van een doelgerichte en betekenisvolle onderbouwpraktijk vormt de rode draad in deze praktische workshop. We geven verschillende voorbeelden en tips op het gebied van rekenen, in het bijzonder voor het domein getalbegrip. Ook is er ruimte voor uitwisseling over het werken met leerlijnen en doelen in de onderbouw en betekenisvolle activiteiten en bijhorende materialen.

>> zie ommezijde voor meer workshops

● L05.1 en L05.2

Van losse draadjes komen tot verweven taal/leesonderwijs

Door: Jan Plaggemarsch en Jannet Kuipers [basisschool ds. G. Doekesschool in Hardenberg]

Speciaal bedoeld voor: leerkrachten, intern begeleiders en schoolleiders

Het taal / leesverbetertraject is op deze school gestart met het creëren van bewustzijn in het team. De school is data gaan analyseren en heeft op basis hiervan een aantal gerichte initiatieven genomen. De school is teambreed aan de slag gegaan met de beschikbare data als uitgangspunt. Het heeft geleid tot een teamproces met sterke samenhang tussen de initiatieven ten gunste van de taal/leesontwikkeling van alle leerlingen op de school én tot hogere leesresultaten. En niet onbelangrijk: het proces heeft ervoor gezorgd dat het hele team zich met veel enthousiasme inspant voor het borgen van behaalde successen en het verder werken aan verbetering van met name het leesonderwijs en de leesresultaten. Bovendien is het een prachtige opmaat om te komen tot invoering van de 1-zorgroute en verbetering van het spellingonderwijs. Tijdens deze workshop illustreert de school hoe flinke winst is geboekt door een gezamenlijke inzet op Ralfi-lezen.

● L14.1 en L14.2

Effectieve instructie als onderdeel van een eigentijds onderwijsstelsel

Door: André Guijs [basisschool De Klokbeker in Ermelo]

Speciaal bedoeld voor: leerkrachten, intern begeleiders en schoolleiders

De Klokbeker heeft kennis en ervaring als TOM-school. Het team staat voor een rekensterk onderwijsstelsel. Er is sprake van een mix van Daltononderwijs en circuit. Het kenmerkt zich verder door een strakke organisatievorm binnen de school, waarin de nadruk ligt op effectieve instructie. Hiervoor zijn verschillende instrumenten ontwikkeld en in ontwikkeling. Een voorbeeld daarvan is de rekeninstructiewijzer waarmee elke leerkracht wordt begeleid en beoordeeld. Op www.teamonderwijs.nl staat meer info en een filmpje van ons onderwijsstelsel.

● L19.1 en L19.2

Datagestuurd Jenaplanoonderwijs

Door: Bram van der Linden [directeur De Petteflet in Groningen]

Speciaal bedoeld voor: leerkrachten, intern begeleiders en schoolleiders

“Toetsen geven de stand van zaken weer na een periode, het echte werk ligt daarvoor.”

Bij een Jenaplanschool bestaat enige weerstand tegen data - het onderwijs wordt niet strak gestuurd door data. De data

bevestigen namelijk vaak wat de leerkrachten al aanvoelen. In deze workshop gaat u aan de slag aan de hand van onze ervaringen van de afgelopen jaren met opbrengstgericht onderwijs vanuit het perspectief van een Jenaplanschool. De laatste drie jaar verzamelt de school gericht data met het Cito-leerlingvolgsysteem en de Eindtoets. Daaruit bleek onder meer dat het leesonderwijs in de groepen 2 en 3 niet op niveau was. Daarom zijn tussendoelen ingevoerd en is er extra aanbod ontwikkeld. Ook in groep 4/5 was sprake van een langzame ontwikkeling. Daarom zijn de leesmomen bewuster en op schoolniveau gepland. De opbrengsten zijn daardoor verbeterd. Ook is er scholing gevolgd in het Jenaplanoonderwijs: klassenmanagement, kringen en wereldoriëntatie. Wereldoriëntatie is het hart van deze school. Taal en rekenen zijn hiervoor ondersteunend. Daarnaast heeft de school zich vooral gericht op samenwerking tussen voor-, onder-, midden- en bovenbouw en professionalisering van het managementteam om de communicatie en motivatie te verbeteren.

● L99.1 en L99.2

Werken met referentieniveaus

Door: Alette Lanting [Expertgroep Stichting Leerplanontwikkeling (SLO) in Enschede]

Speciaal bedoeld voor: leerkrachten, intern begeleiders en schoolleiders

In de referentieniveaus is vastgelegd wat kinderen aan het einde van de basisschool moeten kennen en kunnen op het gebied van taal en rekenen. De referentieniveaus worden dit schooljaar ingevoerd. De Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen heeft vier niveaus voor taal en rekenen beschreven, niveau 1F tot en met niveau 4F. Het doel van deze niveaus is om de taal- en rekenvaardigheid van leerlingen op een hoger plan te brengen. Hiermee wil de Expertgroep tegemoetkomen aan de zorg in onderwijs en samenleving dat de taalvaardigheid van leerlingen de laatste jaren is achteruitgegaan. De Expertgroep geeft aan, dat zij niveau 2F als noodzakelijk beschouwt om maatschappelijk goed te kunnen functioneren op het gebied van taal en rekenen. Dit niveau is volgens het advies een voorwaarde voor het functioneren als burger in de samenleving. De niveaus kunnen als referentiepunt dienen bij de overgang van bijvoorbeeld po naar vo of van vo naar mbo. De beschrijving van taal- en rekenvaardigheden kan bovendien helpen de drempels (overgangen) tussen onderwijstypen weg te nemen en daarmee voor een doorlopende leerlijn zorgen. Tot slot kunnen leerlingen dankzij de niveaubeschrijvingen beter ingedeeld, gevolgd en gestimuleerd worden door leerkrachten. In deze workshop staat het toepassen van de referentieniveaus in de onderwijspraktijk centraal.

Opbrengstgericht werken in de praktijk

Regionale conferentie opbrengstgericht werken

VOOR

Leerkrachten, intern begeleiders, schoolleiders, bestuurders en algemeen directeuren.

DEELNAMEKOSTEN

Om de kosten voor deelname zo laag mogelijk te houden bedragen de kosten slechts € 50 per persoon. Voor de invoering binnen uw school of bestuur raden wij u aan om met meerdere personen uit uw team te komen.

INSCHRIJVEN

Inschrijven voor de regionale conferentie 'Opbrengstgericht werken in de praktijk' kan uitsluitend individueel online via www.deelnameregistratie.nl. De inschrijving is geopend t/m 27 oktober of totdat het maximum aantal deelnemers is bereikt.

Tot 3 weken voorafgaand aan de conferentiedatum kunt u zelf online uw inschrijving kosteloos annuleren. Bij annulering binnen 3 weken voor aanvang kunt u dit uitsluitend per mail aangeven (pk@deelnameregistratie.nl) en worden de annuleringsvoorwaarden toegepast waarmee bij inschrijving akkoord is gegaan.

WORKSHOPKEUZE

Tijdens uw online inschrijving kunt u direct 2 van de 11 workshops reserveren. Alle workshops worden in 2 rondes ingepland. Omdat het aantal plaatsen niet onbeperkt is, raden wij u aan zo snel mogelijk in te schrijven via de website.

BEVESTIGING

Na het voltooiën van uw inschrijving via de knop 'ok+verzend' onderaan stap 5 ontvangt u automatisch een mailbevestiging met alle gegevens van uw aanmelding. Neem direct contact op met de deelnameregistratie indien deze bevestiging uitblijft.

INFORMATIE

Voor inhoudelijke informatie kunt u terecht op www.schoolaanzet.nl.

Voor informatie over uw inschrijving kunt u contact opnemen met de deelnameregistratie, telefoon 036-5331941 (10.00-12.00 uur) of e-mail pk@deelnameregistratie.nl.

WOENSDAG 3 NOVEMBER 2010
van 13.00 uur- 17.30 uur
HOF VAN SAKSEN
VELDWEG 22-24
9449 PW NOOITGEDACHT (NABIJ ASSEN)

Wij verwelkomen u graag!